

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
06 / 01219 - 31	
DATO - 3 SEPT. 2007	
AN	EKSP.
586	

Vår ref.:

526.0

Deres ref.:

Hvalstad, den:

30.08.07

Veileder for utarbeidelse av regionale planer for vindkraft – høringsuttalelse

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev med vedlegg vedrørende forslag til veileder for utarbeidelse av regionale planer for vindkraft.

Innledende merknader

NJFF vil innledningsvis gi uttrykk for at vi ser det som meget positivt at det utarbeides en slik veileder som et ledd i arbeidet med å sikre mest mulig helhetlig planer og vurderinger av ulike forhold som grunnlag for en videre satsing på vindkraft. En samordning med "Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVEs konsesjonsbehandling" er også positivt. NJFF er opptatt av at det blir lagt vekt på å sikre gode rammer rundt både satsingen på småkraftverk og vindkraft. Vi anser det som helt avgjørende for å kunne lykkes med å ivareta målsettinger innenfor bevaring av biologisk mangfold, friluftsliv og andre sentrale interesseområder samtidig som det legges til rette for en satsing på vindkraft.

NJFF vil samtidig understreke at vi vurderer situasjonen dit hen at det ikke vil være rom for en storstilt satsing på utbygging av landbaserte vindmølleparker uten at det oppstår betydelige interessekonflikter. De foreslåtte retningslinjene er imidlertid et helt nødvendig verktøy for å kunne foreta en viss utbygging på en best mulig måte og hvor man kan finne fram til lokaliteter som bidrar til å redusere de negative effektene for naturmiljøet, friluftsliv og andre viktige samfunnshensyn. NJFF har for øvrig registrert at Stortinget ser positivt på at Regjeringen går videre med planer om satsing på havparker for vindkraft, noe NJFF også ser som interessant og en måte å bidra til satsing på fornybar energi i større skala, jfr. behandlingen av Dok.nr. 8:67 (2006 – 2007) og Innst. S. nr. 288 fra Energi- og miljøkomiteen.

NJFF vil trekke fram at den erfaring som deler av vår organisasjon har gjort så langt i forhold til planprosesser rundt vindkraftverk etablering, herunder også i forbindelse med utarbeidelsen av fylkesdelplanen for vindkraft i Rogaland, er at man ikke fanger opp planene/tiltakens påvirkning av utøvelsen av jakt og fiske. NJFF-Rogaland har i sin uttalelse til fylkesdelplanen for vindkraft i Rogaland (kopi av uttalelsen følger vedlagt), blant annet pekt på det dette, slik de vurderer det, har medført at myndighetene har trukket feilaktige konklusjoner i flere av "ja-sonene". NJFF vil understreke at også denne type vurderinger må bli gjort.

Konkrete merknader til høringsutkastet

NJFF ser det som riktig at det anbefales å utarbeide et planprogram for de regionale vindkraftplanene.

Videre støtter NJFF anbefalingen om at alle aktuelle aktører bør sikres en mulighet for god deltakelse i planprosessene. Etablering av en referansegruppe kan være et alternativ for å legge til rette for en aktiv medvirkning og deltakelse. Jo tidligere ulike interesser kan trekkes inn i denne type planprosesser, jo bedre blir utgangspunktet for en god prosess.

NJFF vil understreke betydningen av at man i forbindelse med utarbeidelsen av planprogrammet, setter fokus på hvorvidt det er hensiktsmessig å utvide planområdet utover fylkesgrensene. NJFF vil anta at det vil være en styrke for best mulig helhetsvurderinger om man la opp til planer som omfattet flere fylker. Når det gjelder avklaring av kunnskaps- og dokumentasjonsbehov, vil NJFF understreke at selv om man tar et utgangspunkt i at kartleggingsarbeidet knyttet til regionale planer for vindkraft "Normalt" skal kunne baseres på eksisterende kunnskap, så må det også settes tilstrekkelig fokus på å avklare hva som mangler av kunnskap og derfor må innhentes i forbindelse med planarbeidet. NJFF vil anta at det vil være nødvendig å innhente ny kunnskap om nærmere definerte temaer i relativt mange tilfeller. Eksempelvis viser de tilbakemeldingene.

Utredningstema og viktige hensyn

NJFF ser det som positiv at veilederen klart understreker at det må komme tydelig fram i planene dersom det er behov for nettførsterkninger innen eller mellom regioner før vindkraftverk kan etableres. NJFF stiller spørsmålstegn ved hvorvidt er det et gjennomtenkt valg å benytte begrepet "vesentlig nettførsterkninger" i en slik veileder. Bruk av et slikt begrep fordrer at det presiseres hvordan dette skal tolkes og anvendes under planprosessene. NJFF er opptatt av at det å bruke "vesentlig" ikke må føre til at svært mye av det som fordres av nettførsterkninger faller utenfor og ikke kommer tilstrekkelig godt fram i planene for de områdene dette gjelder.

Områder omfattet av ulike typer vern

NJFF kan vanskelig se at etablering av vindkraftanlegg er forenelig med etablering av verneområder. Med utgangspunkt i den punktlisten som står opplistet under pkt 3.1 i utkastet til veileder må det kun være unntaksvis at vindmølleparker kan etableres i nærheten av eller i foreslåtte verneområder, uavhengig av hvilken kategori det dreier seg om. Dette burde kanskje kommet enda klarere fram enn hva det gjør i høringsutkastet.

Landskap

Utkastet til veileder er greit på dette punktet. Det legges opp til at en selvstendig tematisk vurdering av friluftsliv og reiseliv, og det er kanskje nettopp innenfor disse temaområdene man har en betydelig overlapp mellom de tilfellene der etablering av vindmølleparker slår negativt ut for landskapselementet og også i forhold til friluftsliv og reiseliv.

Biologisk mangfold

Dette er et temaområde som det er spesielt viktig å ha fokus på i planprosessene. NJFF vil understreke at ved siden av at man selvsagt skal legge vekt på å avklare forholdet til

truede og sårbare arter, er det også viktig å ha fokus på områdenes funksjon også for det øvrige biologiske mangfoldet.

Opplegget for å gjennomføre en konkret verdivurdering synes greit. Det er viktig at man har fokus på behovet for å innhente nødvendig kunnskap der de dataene som er samlet inn gjennom ulike registreringer synes mangelfulle. Ikke minst gjelder dette dersom dataene skriver seg fra år tilbake i tid.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det er viktig at en satsing på alternativ energi gjennom bygging av vindparker, på lik linje med andre typer inngrep, tar som utgangspunkt at man skal minimalisere konsekvensene i forhold til andelen inngrepsfrie områder. Det er bred politisk enighet om å sikre de inngrepsfrie områdene i størst mulig grad, noe som også må legges til grunn for planlegging og vurdering av ulike områders egnethet for etablering av vindparker.

Forslaget til opplegg for verdivurdering synes greit.

Friluftsliv

NJFF vil her vise til våre innledende merknader der vi redegjør for at tilbakemeldinger fra vår ytre organisasjon understreker at de opplever at effekter for utøvelsen av jakt og fiske ikke blir gjenstand for konkrete vurderinger i fylkesdelplanprosessene. Jakt og fiske er viktige deler av vårt tradisjonelle friluftsliv som også må bli gjenstand for vurderinger i forbindelse med regionale planer. Dette er friluftslivsformer som setter noe andre krav til omgivelsene enn mye av det øvrige tradisjonelle friluftslivet. Det vises her til de merknader som kommer fram av vedlagte kopi av brev fra NJFF-Rogaland til Rogaland Fylkeskommune i en uttalelse til forslaget til fylkesdelsplan for vindkraft i Rogaland.

Det er viktig å ha fokus på at det ikke kun er selve vindmøllene og støy fra vindturbinene som oppleves negativt sett fra friluftslivets ståsted, men at også det ofte omfattende veinettet som bygges i forbindelse med vindkraftanleggene er en betydelig utfordring.

Reiseliv

Mye av innvendingene mot storstilt etablering av vindkraftparker i flere områder har nettopp kommet fra reiselivet. NJFF vil understreke at dette er innspill som må vektlegges. Ofte vil innvendingene fra reiselivet være de samme som kommer ut fra hensyn til friluftslivet og landskapsmessige hensyn.

Reindrift

Mens hensynet til villreinen skal ivaretas i forbindelse med vurderinger av biologisk mangfold, er det i utgangspunktet de samme hensyn og vurderinger som legges til grunn for å vurdere eventuelle effekter i forhold til reindriften. Veilederen har blant annet en oversikt over det som betegnes som særverdiområder og minimumsbeiter som er områder som det er viktig å identifisere og ta tilstrekkelig hensyn til. Dette er en ren parallell til villreinen. NJFF vil understreke at man bør ta utgangspunkt i at det ikke bør etableres vindparker i tilknytning til våre villreinområder. Et tilsvarende utgangspunkt i forhold til reindriften vil kanskje ikke være særlig realistisk, noe som understreker at veilederen bør være svært konkret i forhold til gjennomføring av planprosesser og saksbehandling i de samiske reindriftsområdene. Ikke minst blir dette

viktig sett i lys av de folkerettslige forpliktelsene Norge har forpliktet seg til. NJFF ser at det kan være behov for å utvide veilederen noe for å fange opp dette i større grad.

Verdivurdering og resultatpresentasjon/Sumvirkninger

Beskrivelsen av dette punktet i veilederen bør være et godt utgangspunkt. Imidlertid vil NJFF peke på et faktum at det i teksten sies at verdivurderingen ikke nødvendigvis sier noe om konfliktnivået, men at det kan indikere at det er et potensial for konflikt. Bruk av tabeller for verdivurderinger er et sterkt virkemiddel. Det blir derfor viktig å sette bruken av slike tabeller inn i en sammenheng som tydeliggjør hvor de faktiske konfliktpotensialene ligger, slik at planene blir et best mulig grunnlag for planlegging av vindkraftanlegg med tanke på å minimalisere konfliktpotensialet og negative effekter for aktuelle temaområder..

Det blir derfor viktig å se sluttpresentasjonen i forhold til eventuelle sumvirkninger.

Avsluttende merknader

Med de merknader som er framkommet ovenfor, vurderer NJFF det framlagte forslaget til veileder som et godt utgangspunkt for regionale planprosesser. Det er viktig å trekke inn naturfaglig kompetanse og annen fagkompetanse ved behov i de regionale prosessene, dette for å sikre et best mulig grunnlag for de planer som skal utarbeides.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Jor Bjarne Oppegård
Gen.sekr

Lise H. Hovum /sekr.

Siri Parmann
Siri Parmann
Fagleder